

DENİZDE ÇATIŞMAYI ÖNLEME TÜZÜĞÜ ⁽¹⁾

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 12.12.1977, No: 7/14561
Dayandığı Kanunun Tarihi : 10.6.1946, No: 4922
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 29.4.1978, No: 16273
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5, Cildi: 17, S. 105

BÖLÜM A - GENEL**KURAL: 1***Uygulama*

(a) Bu kurallar, açık denizlerde ve açık denizlerle bağlantılı olan ve açıkdeniz gemilerinin seyredebileceği sularda bulunan gemilerin tümüne uygulanacaktır.

(b) Bu kurallarda bulunan hiçbir hüküm, açık denizlerle bağlantılı olan ve açık deniz gemilerinin seyrettiği demir yerleri, limanlar, göller, iç su yolları için yetkili makamlarca yapılan özel kuralların çalışması ile çelişki halinde bulunmayacaktır. Bu gibi özel kurallar, olanağı nisbetinde, bu Kurallara uyacaktır.

(c) (**Değişik : 20.9.1984 - 84/8541 K.**) Bu Kurallarda bulunan hiçbir hüküm, herhangi bir Devletin Hükümeti tarafından savaş gemileri ya da konvoy halinde ilerleyen teknelere özgü ve istasyon ya da işaret ışıkları şekilleri ya da düdük işaretleri, ya da filo halinde balık avlayan balıkçı teknelerine özgü ek istasyon, ya da işaret ışıkları, ya da şekilleri için konulan özel kuralların işleyişine müdahalede bulunmayacaktır. Bu ek istasyon ya da işaret ışıkları, şekilleri ya da düdük işaretleri, olanaklar elverdiğince, bu kurallar altında başka yerlere konulmasına yetki verilen ışık, şekil ya da işaretlerle karıştırılmayacak şekilde olacaktır.

(d) Bu kuralların amacının gerçekleşmesi için Teşkilat tarafından trafik ayırım düzenleri benimsenebilir.

(e) Özel bir şekilde veya özel bir amaç için inşa edilmiş olan bir teknenin fenerlerinin sayısı, yeri, kapasitesi veya görünüş açıları veya şekilleri ile sesli işaret aletlerinin yeri veya nitelikleri bakımından bu kuralların hükümlerine uymadığının ilgili hükümetçe saptanmış olması halinde, teknenin özel faaliyetine müdahale etmeden, böyle bir teknenin fenerlerinin sayısı, yeri, kapasitesi, görünüş mesafe veya açıları ile sesli işaret aletlerinin yerleri ve nitelikleri bakımından o tekne için Hükümeti bu Kurallara mümkün olduğu kadar yakınolanını saptayacaktır.

KURAL: 2*Sorumluluk*

(a) Bu kurallardaki hükümlerden hiçbiri, herhangi bir tekneyi veya sahibini, Kaptanı veya gemi adamlarını, bu Kurallara uyma veya gemicilerin her zamanki görevlerinin veya özel durum ve koşullarının gerektirdiği herhangi bir tedbirin alınması hususundaki ihmallerinin sonuçlarından kurtaramaz.

(1) 4-20 Ekim 1972 tarihleri arasında Londra'da düzenlenen Konferansta kabul edilen 1972 Uluslararası Denizde Çatışmayı önleme Sözleşmesinin uygulanmasıyla ilgili Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü, Dışişleri Bakanlığının 19.8.1977 tarih ve ÇSUD: 1128 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 12.12.1977 tarihinde onaylanmıştır.

(b) Bu kuralları yorumlarken ve uygularken ilgili teknelerin sınırlı oluşları hususu da dahil, ani bir tehlikeden kaçınırken bu kuralların hükümlerinden ayrılmayı gerektirebilecek olan hususlar dahil seyir ve çatışmanın ve herhangi bir özel şartın tüm tehlikeleri gözönünde tutulacaktır.

KURAL: 3

Genel Tanımlamalar

Bu Metin içinde aksine bir hüküm bulunmadıkça, bu Kuralların amacı için:

(a) "Tekne" sözcüğü: Su üstünde kalkarak seyreden ve deniz uçakları dahil, su üzerinde taşıma aracı olarak kullanılmakta olan veya kullanılmaya elverişli bulunan her türlü deniz aracını içine alır.

(b) "Kuvvetle yürütülen tekne" deyimini: Makine ile yürütülen herhangi bir tekne anlamına gelecektir.

(c) "Yelkenli tekne deyimini": Var olsa bile yürüten makinesinin kullanılmaması şartıyla, yelken ile seyreden bir tekne anlamına gelecektir.

(d) "Balıkçılık yapan tekne" deyimini: Manevra kabiliyetini sınırlayan, ağlar, oltalar, troller veya diğer avlanma araçları ile balık avlayan bir tekne anlamına gelecek fakat manevra kabiliyetini kısıtlamayacak olan oltalar veya diğer avlanma araçları ile balık avlayan bir tekneyi kapsamıyacaktır

(e) "Deniz uçağı" sözcüğü: Su üstünde manevra yapmak üzere inşa edilmiş her türlü hava aracını kapsar.

(f) "Kumanda altında bulunmayan tekne" deyimini: Bazı istisnai şartlar sebebiyle bu kuralların gereğine uygun olarak manevra yapma gücü olmayan ve bu yüzdendiğer bir teknenin yolundan çıkma yeteneğı bulunmayan bir tekne anlamına gelecektir.

(g) **(Değışik : 20.9.1984 - 84/8541 K.)** "Manevra kabiliyeti sınırlı tekne" deyimini: Yaptığı iş nedeniyle bu Kuralların gereğince uygun olarak manevra yapmagücü sınırlanan ve bu yüzden diğeri bir teknenin yolundan çıkma yeteneğı olmayan bir tekne anlamına gelecektir.

"Manevra kabiliyeti sınırlı tekneler deyimini" sınırlı olmamak üzere aşağıda yazılı tekneleri içerecektir.:

(i) Bir seyir işareti, denizaltı kablosu veya boru hattının döşenmesi, çalışması veya toplanmasında bulunan bir tekne,

(ii) Tarama, sörvey veya sualtı çalışmaları yapan bir tekne,

(iii) Üzerinde yol bulunduğu halde ikmal yapan veya insan, kumanya veya yükaktaran bir tekne,

(iv) Bir hava aracını denize indirme veya denizden alma işi ile uğraşan bir tekne,

(v) Mayın temizleme işleri yapan bir tekne,

(vi) Gerek yedekleyen ve gerekse yedeklenenin rotalarından ayrılma yetenekleri önemli bir şekilde kısıtlanan yedekleme işiyle uğraşan bir tekne.

(h) "Su çekimi nedeniyle kısıtlı tekne" deyimini: Mevcut su derinliğinin kendi çektiğı su ile ilişkisi nedeniyle izlediğı rotadan ayrılma gücü önemli bir şekilde kısıtlanan, kuvvetle yürütülen bir tekne anlamına gelecektir

(i) "Üzerinde yol bulunan" deyimini: Bir teknenin demirli olmadığı veya karaya bağılı bulunmadığı veya karaya oturmadığı anlamına gelecektir.

(j) Bir teknenin "boyu" ve "eni" sözcükleri: O teknenin tam boyu ve en geniş eni anlamlarına gelecektir.

(k) Teknelerden birinin diğeri tarafından gözle görülmesi halinde, teknelerin birbirlerini gördükleri varsayılacaktır.

(I) "Kısıtlı görüş" deyiimi: Görüşün sis, pus, kar yağışı, şiddetli yağmurfırtınası, kum fırtınası veya herhangi diğer benzeri bir sebeple kısıtlı oluşu anlamına gelecektir.

BÖLÜM B – MANEVRA VE SEYİR KURALLARI

KISIM 1 – HERTÜRLÜ GÖRÜŞ KOŞULLARINDA TEKNELERİN YÖNETİMİ

KURAL: 4

Uygulama

Bu kısımdaki Kurallar hertürlü görüş koşulunda uygulanır.

KURAL: 5

Gözcülük

İçinde bulunulan durum ve koşullarda, durumun ve çatışma tehlikesinin tamamen değerlendirilmesini sağlamak üzere, elde mevcut tüm uygun araçların yanısıra her tekne her zaman tam bir görme ve işitme gözcülüğü de yapacaktır.

KURAL: 6

Emniyetli Hız

Çatışmayı önlemek üzere, uygun ve etkili harekete geçebilmek ve içinde bulunulan durum ve koşulların gerektirdiği bir mesafede durdurulabilmesi için, her tekne her zaman emniyetli bir hızla ilerleyecektir.

Emniyetli hız saptanırken aşağıda yazılı faktörler dikkate alınacaktır.

(a) Tüm tekneler tarafından;

(i) Görüş durumu,

(ii) Balıkçı tekneleri veya diğer teknelerin bir araya toplanmış durumu dahil trafik yoğunluğu,

(iii) Teknenin durdurulma mesafesine ve içinde bulunduğu koşullarda dönme kabiliyetine özel surette dikkat edilerek teknenin manevra yapabileceği yeteneği,

(iv) Sahil ışıkları ve kendi ışıklarının geceleyin geriye doğru yayılması gibi arka cephe ışıklarının varlığı,

(v) Rüzgar, deniz ve akıntının durumu ve seyir tehlikelerinin yakınlığı,

(vi) O yerde var olan su derinliği ile tekne su çekiminin ilişkisi,

(b) Çalışır radarı olan tekneler için ek olarak:

(i) Radar cihazının karakteri, yeterlilik ve sınırlılığı,

(ii) Kullanılmakta olan radar mesafe ayarının zorunlu kıldığı kısıtlamalar,

(iii) Denizin durumu, hava ve diğer müdahale kaynaklarının radar, alıcılığı üzerindeki etkisi,

(iv) Küçük tekneler buz ve diğer yüzer maddelerin yeterli bir radar mesafesinde, radar tarafından alınmaması durumu,

(v) Radarda görülen teknelerin sayısı, buldukları yer ve hareketleri,

(vi) Yakın çevrede bulunan tekneler ve diğer maddelerin radar kullanılarak mesafesi saptanırken görüşün daha kesin olarak saptanmasına olanak bulunacağı.

KURAL: 7

Çatışma Tehlikesi

(a) Her tekne çatışma tehlikesi olup olmadığını saptamak için içinde bulunduğu durum ve koşullara uygun olan elde mevcut araçların tümünü kullanacaktır. Herhangi bir tereddüt mevcut olduğu takdirde, böyle bir tehlike varsayılacaktır.

(b) Radar varsa ve çalışıyorsa, çatışma tehlikesini önceden saptamak ve radarla ardarda mevki koymak veya buna benzer radar ekranında görülen cisimlerin usulüne uygun gözlemlerini yapmak üzere uzak mesafe taramalar da dahil radar cihazından gerekli şekilde faydalanılacaktır.

- (c) Varsayımlar, yetersiz bilgi, özellikle yetersiz radar bilgisi üzerine oturtulmayacaktır.
- (d) Çatışma tehlikesinin mevcut olup olmadığı saptanırken aşağıda yazılı hususlar dikkate alınacaktır:
- (i) Yaklaşan bir teknenin pusula kerterizinin farkedilir derecede değişmemesi halinde tehlike var sayılacaktır.
- (ii) Özellikle çok büyük bir tekneye veya yedek çekene veya yakın mesafede olan bir tekneye yaklaşırken farkedilir derecede kerteriz değişmesi görüldüğü durumlarda da çatışma tehlikesi bazen mevcut olabilir.

KURAL: 8

Çatışmayı Önleme Hareketi

- (a) Olayın koşulları elverişli olduğu ve iyi gemicilik kurallarına uyularak yeterli bir süre içinde yapıldığı takdirde çatışmayı önlemek için girişilecek herhangi bir hareket olumlu olacaktır.
- (b) Olayın koşulları elverişli olduğu takdirde çatışmayı önlemek üzere yapılacak her rota ve/veya hız değişimi gözle veya radarla diğer bir teknenin çabucak görebileceği kadar büyük olacak ve birbiri ardından yapılacak küçük rota ve/veya hız değişimlerinden kaçınılacaktır.
- (c) Eğer manevra sahası varsa, yakın düşme durumundan sakınmak için sadece zamanında yapılmış rota değişikliği, oldukça önemli ve diğer yakın düşmelere sebep olmayan en etkili bir hareket olabilir.
- (d) Diğer bir tekne ile çatışmayı önlemek üzere girişilecek hareket, bu teknenin emniyetli bir mesafeden geçmesi ile sonuçlanacak harekettir. Hareketin etkili olup olmadığı diğer tekne tam olarak geçilinceye ve neta oluncaya kadar dikkatle kontrol edilecektir
- (e) Çatışmayı önlemek veya durumu değerlendirmek için biraz daha zaman kazanmak üzere, bir tekne gerekiyorsa yürütücü kuvvetlerini durdurarak veya geri çalıştırarak hızını azaltacak veya ilerleyişini durduracaktır.

KURAL: 9

Dar Kanallar

- (a) Dar bir kanal veya geçit boyunca ilerleyen bir tekne geçit veya kanalın emin ve uygulayabildiği kadar, kendi sancak tarafındaki dış sınırına yakın seyredecektir.
- (b) Boyu 20 metreden az olan bir tekne veya yelkenli bir tekne dar bir kanal veya geçitte emniyetle seyreden bir teknenin geçişine engel olmayacaktır.
- (c) Balıkçılıkla uğraşan bir tekne dar bir kanal veya geçitte seyreden bir teknenin geçişine engel olmayacaktır.
- (d) Bir dar kanal veya geçitte karşıdan karşıya geçen bir tekne, sadece böyle bir kanalın veya geçidin içinde emniyetle seyrebilecek bir teknenin geçişine engel olamazsa, bu geçişi yapmayacaktır. Karşıdan karşıya geçen teknenin niyetinden şüphe eden bir tekne Kural 34 (d) de belirlenen ses işaretini kullanabilir.
- (e)
 - (i) Dar bir kanal veya geçitte, yetişen gemi, yetişilen gemiyi geçme niyetini 34 (c) (i) sayılı Kuralda belirtilen uygun ses işaretini vererek gösterirse yetişilen gemi emniyetle geçişe izin veren tedbirleri alırsa ancak o zaman geçiş yapılabilir. Mutabakata varıldığı takdirde, yetişilen gemi 34 (c) (ii) sayılı Kuralda belirtti-

len uygun ses işaretini verecek, emniyetli geçişe izin vermek üzere harekete geçecektir. Şüpheli durumda, yetişilen gemi 34 (d) sayılı Kuralda belirtilen ses işaretini verebilir.

(ii) Bu kural yetişen teknenin 13. üncü Kuralda belirtilen yükümlülüğünü otadan kaldırmaz.

(f) Araya giren bir engel sebebiyle diğer teknelerin görülmesinin engellendiği dar bir kanal veya bir geçitin bir dönüm yerine veya bir alanına yaklaşan bir tekne özel tedbir ve dikkatle seyredecek, 34 (e) sayılı kuralda belirtilen uygun ses işaretini verecektir.

(g) Olayın koşulları elverdiği takdirde, hiçbir tekne dar bir kanalda demirlemeyecektir.

KURAL: 10

Trafik Ayırım Düzenleri

(a) Bu kural Teşkilatın kabul ettiği trafik ayırım düzenlerine uygulanacaktır.

b) **(Değişik : 20.9.1984 - 84/8541 K.)** Trafik ayırım düzenlerini kullanan bir tekne:

(i) Uygun trafik şeridinde, o şeridin genel trafik akımı yönünde ilerleyecektir

(ii) Uygulanabildiği kadar trafik ayırım hattı veya ayırım bölgesinden açık bulunacaktır.

(iii) Normal olarak, şeridin bitiminde trafik şeridine girecek veya çıkacaktır. Fakat her iki taraftan girer veya çıkarken genel trafik akım yönüne, uygulanabildiği kadar, küçük bir açı ile girip çıkacaktır.

(c) Bir tekne mümkün olduğu kadar, trafik şeritlerinde karşıdan karşıya geçmekten kaçınacaktır. Fakat böyle bir geçiş zorunluluğunda olduğu zaman, geçişi uygulayabileceği kadar genel trafik akımı yönüne dik açıyla en yakın bir açı ile yapacaktır.

(d) **(Değişik : 20.9.1984 - 84/8541 K.)** Bitişik ayırım düzenindeki uygun trafik şeridini emniyetle kullanabilecek olan, akan trafik, normal olarak kıyıyayakın trafik bölgelerini kullanmayacaktır. Ancak boyu 20 metreden küçük tekneler veya yelkenli tekneler her türlü koşullar altında kıyı tarafındaki trafik bölgelerini kullanacaklardır.

(e) **(Değişik : 20.9.1984 - 84/8541 K.)** Aşağıdaki durumlar hariç olmak üzere karşıdan karşıya geçen bir tekne yada bir trafik şeridine giren ya da çıkan tekne dışında bir tekne, normal olarak ayırım bölgesine girmeyecek ve ayırım hattını geçmeyecektir

(i) Acil durumlarda, ani bir tehlikeden kaçınma durumunda,

(ii) Bir ayırım bölgesi içinde balıkçılıkla uğraşıldığında,

(f) Trafik ayırım düzeni sonlarına yakın alanlarda seyreden bir tekne özel bir dikkat gösterecektir.

(g) Bir tekne bir trafik ayırım düzeni içinde veya bu düzenin sonlarına yakın alanlarda demirlemekten mümkün olduğu kadar kaçınacaktır.

(h) Bir trafik ayırım düzenini kullanmayan bir tekne mümkün olduğu kadar, uzak geçerek bu düzenden kaçınacaktır.

(i) Balıkçılıkla uğraşan bir tekne bir trafik şeridini takibeden herhangi bir teknenin geçişini engellemeyecektir.

(j) Boyu 20 metreden az olan bir tekne veya yelkenli bir tekne bir trafik şeridini takibeden herhangi bir kuvvetle yürütülen teknenin emniyetle geçişini engellemeyecektir.